

דיני ממונות בשלשה

פרק ראשון מנהדרין ד.

עין משפט
נר מצוה

בד א ב מיי' פ"ב מהל'
פסולי מוקדשין הלכה
א:
בה ג מיי' פ"ד מהל'
סוכה הלכה ב סמג
עשין מג טוש"ע א"ח ס'
תרל סעיף ב:
בו ד מיי' פ"ד מהלכות
טומאת מת הל' א:

תורה אור השלם

1. ואם נקבה תלד
ותשמיש שבעים בנותיה
ותשמיש יום וששת ימים
תשבע על דמי סוריה;
ויקרא ב דה
2. וקשית עליוך הבשר
והדם על מזבח "אלהיך"
וישם ויבדוק ישפר על
מזבח "אלהיך והבשר
אכאלו;
3. ולקח הכותן מדם
ההקטא באצבעו ונתן
על קרנת מזבח העלה
והוא יום וששת ימים
העלה;
ויקרא ד דה
4. ולקח הכותן ממה
באצבעו ונתן על קרנת
מזבח העלה ואת כל
מזבח ישפר אל יסוד
המזבח;
ויקרא ד ד
5. ולקח הכותן מדם
ההקטא באצבעו ונתן
על קרנת מזבח העלה
והוא יום דמה ישפר אל
יסוד המזבח;
ויקרא ד ד
6. בספת תשבעו שבעת
ימים "אלהיך"
ספת: ישוב ספת:
למען יזרו וירחבים כי
ספתו השבתי את בני
ישראל ושבתי אותם
מארץ מצרים אני
אלהיכם;
ויקרא כ כ-מג
7. ועל כל נפש מות לא
ישוב לאביו ולאמו לא
ישמא;
ויקרא כא א
8. ראשית בכורי
אדמתך תביא בית
"אלהיך" לא תבשל בזה
תבלב אמו;

רבינו חננאל

וְרֹבֶנְיָן יִרְשִׁיעוּ כְּתִיב. חֲסֵר
ר' לְכוּמֵר אֶחָד הוּא ר'
סִבְרָה שֶׁ אִם לִמְקָרָא
וְאֵצֶפּ שׁוֹכֵנֵת יִרְשִׁיעוּ
יִרְשִׁיעוּן יִרְשִׁיעוּן אֶל חִיּוּשֵׁן
לְכַתְּבָהּ לֵינָא לִמְקָרָא
יִדִּישׁ אִם לִמְקָרָא וְכֵן
יִהְיֶה בִּן וְרֵעֵהּ חֵדֵּשׁ
שְׁבָעִימֵיט אֶמֶר שְׁבָעִיט
שְׁבָעִיט אֶמֶר שְׁבָעִיט
יִקְרִי וְיֵשׁ אִם לִמְקָרָא
וְכֵן בֵּית שְׁמַאי לְעִנְיִן
הַזֶּה חֲסֵר וְיִשְׁמַח קִרְוֵת
הַחוּצָה חֲסֵר יִרְשִׁיעוּן
וְהָיָה כֹּאן שְׁנֵי דִּישׁ אִם
לִמְקָרָא. וְכֵן ר' שְׁמִעוֹן
יִדִּישׁ בְּמִקְרָא דְּפִי שׁוֹכֵנֵי
אִם לִמְקָרָא וְסִבְרָה
שֶׁ אִם לִמְקָרָא סְבוּכּוֹת
סְבוּכּוֹת סְבוּכּוֹת וְלִדְּרֵי חָרָא
אֲכָאן שֶׁ לִדְּרֵי חָרָא
לְפָנֵינוּ הָיָה לְרֵעֵהוּ אֲרֻכָּה
אֲמַאי לְכַתְּבָה וְנִתְּנָה
לְרַבִּיעִית אֲוִקִימָתָא אֲסַפָּה.
וְכֵן רִבִּי קִיבָה אֵלֶּה אֲמַר
יֵשׁ אִם לִמְקָרָא וְאֵצֶפּ
דְּכַתְּבִי וְעַל כֹּל נִפְשׁוֹת

ורבנן ירשיען בתיב. וישכנן כתיב דפרק צמה צמה (שם ד) אפי' רבי מודה משום דקרא מוכח דפנחס לא חטא שייחסו הכתוב: **כולהו סבירא דהו יי אש דמקרא.** הא דלא חשיב הכא רבי יוחנן בן זבדקא דמסכת סוכה פרק לולב וערבה (דף מה:) דלמחר חריות של דקלי' היו מצינו ומפרש בגמרא משום דכתיב כפות אחת ללולב ואחת (לערבה) למזבח ורבנן מפרש' כפת כתיב משום דרבי לוי מפרש התם טעמא אחרינא וגרסא דדוקא הכא שמקרא ומסורת מכחישי אהדיי אית להו יי אש למקרא אכל היכא דלא מנכחו אהדדי דרשי תרומיהו דהא רבי ורבי עקיבא ור' שמעון דפריי הכא יי אש למקרא מחזיקין דכתיב ספק ספק אכל (כריתות דף ק"ז:) ובפרק דם שמיטה (שם דף כב:) צחתיכה אחת ספק של חלב ספק של שומן אשם תלוי משום דמנות כתיב אלא היינו משום דקרא ומסורת דהתם לא מנכחי אהדדי ואפשר לקיים שניהם שצא המקרא דמנות קרינן לחייב אשני מלות דהיינו צ' חתיכות והמסורת צא לחייב על כל מנחה אחת ובפרק כל שעה (פסחים דף לו. ושם) גמי דריש ר"ע גבי לחם עוני מקרא ומסורת ובפרק לולב הגזול (סוכה דף לז:) תנא גמי ר"ע אומר כשם שלולב אחד כו' ומפרש בגמרא לולב אחד משום דכתיב כפת וכן ר"ש דריש צפ"ק דקדושין (דף ע"ב:) גבי צבדלו דמקרא ומסורת ומיהו קשה מר' עקיבא דלא דריש התם אלא מקרא לחוד ואמאי ללא דריש התם תרומיהו כמו גבי לחם עוני וע"ק דמסקינן דפרק קמא דסוכה (דף יא:) לחד לישנא דר"ע רבי שמעון ורבנן יי אש למסורת ובפרק כיזר לולין (פסחים דף פ"ב:) גבי צבית אחד יאכל קסברי יי אש למקרא וע"ק דצ"ק דסוכה (דף ט:) פסלינן לכ"ע סוכה תחת סוכה מדכתיב צבית ולא אמרינן יי אש למקרא: **אקרא אני שבעים.** ה"מ לשנויי דמשני צפ" צ"ס (וצמים ד' לח:) משום דכתיב כנתת פירות בזבד. ה"מ למימר מה זוכר ימי טהרה מרובים על ימי טומאה ומה החיצון שנתנן בפתגה אחת כיפר. וצומים צריש צ"ס (דף לו:) ויד לומר ודם וצחק יספך וגרסא דהך דרשה אחיא אליבא דבית הסקויה דקאמר דלהטך תנאי דמפיק האי דם וצחק יספך דלרשה להו ומשני סברי להו צבית הלל דאמרי אף חטאת שנתנו צמתה יי אש אפילו לצ"ס לא יליפי מחטאת דאיכא למיפריך שכן חטאת וד' מחטאת ונראה לפרש דהיינו טעמא משום דמתנות של קרנות נפקא מתחתה אחת א"י משום דכתיב צבית טובא ושינה הכתוב לעצב להכי דה למימר שלש לעצב דכי לא כתיב גמי אלא ד' הוה לדיעבא אחת צבית שנים וי"ל דבית שמאי לית להו הויא קצרה א"י קסברי כיון דם בוי' חימה למ"ל קרא להכי מ"ש משני חזאי ויתים מב' מחסות אש לרביעית דם הצא מן המת שמטמא למא לי קרא תיפוק ליה מידי ע"י. ושם:) ובהמנחות והנסכים (מנחות דף קד. ושם) גבי דם צבלה הוה אצטר ויש לומר דשאני מת דאפי' צטר עזמו לא היה מטמא הגדה (דף נה.) דצבי אין גזעו מחליף הלכך דם כיון דגזעו מחליף משני מחסות שואו מטמא לאו משום שיהיה פסול לו צמת אחד ויכא למיטעא דהא חנן צטרק קדשי מנחה (וצמים דף ק"ז. ושם) לא יגי אר"ע משום דמעטיה קרא דלמחר נפשת כתיב ודא דלייטריך קוס אייטריך לדם ללול דמטמא כצעדשה אף על גב דכי מיקריש יעורן שוה אצל דם צבלה וצטרה לא וכן מוכח צירושלמי צריש ואין לנו כיוצא בו ומיהו קשה דצטרק כל שעה (פסחים דף כב. ושם) שיהא דחלב וגיד משמע דדם לא חשיב כצטר לכך צ"ל שיש שום ריבוי ויל לקרש ולעמוד על כוית אצל קשה דלס כן דם שרץ גמי דלית **ורבנן נפשת בתיב.** חימה דרבי ישמעאל סבר לקמן יי אש (דף ק"ז) דפליגי ר' ישמעאל ור"ע דליירי ר' ישמעאל הנוגע צמת יי אש מטמא לרבי ישמעאל למא לי תרי קראי צדס המת דמטמא:

[illegible]

אמפח ור"ש סבר בסוכות בסוכות הרי כאן
פשו להו ארבע אתאי הלכתא גרעתא לרביעית ואוקמיה
אומר מניין לרביעית דם שיצאה משני מתים שמממא
בנפשות מת לא יבא שתי נפשות ושיעור א' ורבנן ינפש
אחא בר יעקב מי איכא דלית לי' יש אם למקרא והתניא
כך יש להוסיף בנקבה על ימי שבע טומאה דזכר: **מה** בשמיהה
אף בנקבה ימי טהרה מרובים על ימי טומאה: **כל** הניתנין על הבר
תניא מניין לניתנין על מוצח החילון שנתנו במתנה אחת כיפר ת
שמאי דלכ"ה לא תריך קרא ללא עדיפי מחטאת וכן משמע התם בנ
אחאת כיפר וילפי כולוה מחטאת וציה לא קרא דמתי תיתי דמעט
לפרנות ועוד למשמע התם דלפילו לית' למ' למעכבי אי לאו דילפ
לן בפרק אחרו מקומן (סע דף עב:) דלמכזי סביב וזהו חשיבנא חיל
לאצטריך בין לנ"ש בין לנ"ה: **ושתיים** אעבב. וא"ת הוה
לעבב דכפרה כדאי לא אשכחן כדאמרי בית הלל ואכתי מיימתי תרי
דאיכא שפיכות דמים ליסוד לאו כפרה כדאי הוה: **מניין** לרביעי
שמממא ובפרק בהמה המקשה (חולין דף עב:) גמי דבעי רבי ישמעאל
דהוה אכזר המת דלס חזבו ככזר דמנוכה בהמוציא יין (עב
דמממא ברביעית הוהיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית מממא מידי
אי לא משום דמקומו נעשה ללכת כדאמר במסכת נדה בפרק ד
אי לא קרי קרא הייתי מטעה והא דנקט מניין לרביעית דם ה
בזלו האי דרבי דאי במת אחד היה טמא ה"ה בשני מתים אי
שטומאמו ושיעורו שזה מטטרפין זה עם זה וזה דמטטרי רבנן ד
קקרא דם השרץ בפרק קדשי מוצח (סע) אע"ג דחשיב ככזר מכל
מפחית טובא ולהכי תנן התם (סע) דם השרץ ובשרו מטטרפין
המוציא יין דאמר ו' דם הנבלה טמא והמתן דם השרץ ובשרו מטטר
לא משני אקושיא דדם כשהותרה נבלה היא ודמה הותרה כדמשי א'
דמרביצין ביה דם נבלה ולצטר מרביצין מסתבר לאוקמי ברביעית
ציה ריבויא נעבי מנייה כל כך שזכור לקרוש ולעמוד על כעשה
למסעות והיינו כרבנן דדרשי נפשת ואסן כן בפרק בהמה המקשה
בנפש דרביעית דם מממא וקאמר ר"ע לטעמיה דאמר אף משני

[illegible][illegible]